

Sygn. akt II DO 52/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Duś

w sprawie sędziego Sądu Okręgowego w W.- I. T.

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej

na posiedzeniu w dniu 29 czerwca 2022 r.

oświadczenia SSN Jacka Wygody z dnia 13 czerwca 2022 r. w przedmiocie
wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy o sygn. akt II DIZ 49/21

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

postanawia

uwzględnić żądanie sędziego Sądu Najwyższego Jacka Wygody i
wyłączyć go od orzekania w sprawie o sygn. II DIZ 49/21.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej z dnia 22 czerwca 2021 r. o wyznaczeniu składu orzekającego w sprawie o sygnaturze akt II DIZ 49/21 sędziowie Sądu Najwyższego Jan Majchrowski, Konrad Wytrykowski oraz Paweł Zubert zostali wyznaczeni do rozpoznania zażalenia Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej od uchwały Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej z dnia 22 kwietnia 2021 r., sygn. akt I DI 18/21, w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na zatrzymanie i doprowadzenie sędziego Sądu Okręgowego w W. - I. T. w związku z zarzucanym mu przestępstwem z art. 241 § 1 k.k. (akta postępowania II DIZ 49/21, k. 481). Zarządzeniem z dnia 20 grudnia 2021 r. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej zmienił ww. zarządzenie w ten sposób, że w miejsce sędziego

Sądu Najwyższego Jana Majchrowskiego wyznaczył sędziego Sądu Najwyższego Jacka Wygodę (akta postępowania II DIZ 49/21, k. 519).

W dniu 13 czerwca 2022 r. sędzia Sądu Najwyższego Jacek Wygoda pisemne oświadczenie, w którym wskazał na zaistnienie okoliczności wyłączających jego osobę od udziału w ww. sprawie z mocy prawa, powołując się na treść przepisów art. 42 § 2 w zw. z art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sędzia Sądu Najwyższego Jacek Wygoda swoje stanowisko motywował faktem, iż „postępowanie sygn. II DIZ 49/21 będące postępowaniem odwoławczym w stosunku do postępowania sygn. I DI 18/21 (...) są postępowaniami wpadkowymi, bezpośrednio związanymi z postępowaniem sygn. I DO 8/20 oraz II DO 74/20 Sądu Najwyższego - Izby Dyscyplinarnej (...) Postępowanie sygn. I DO 8/20 zakończyło się wydaniem w dniu 9 czerwca 2020 r. przez Sąd Najwyższy, w składzie jednoosobowym - SSN Jacek Wygoda - uchwały odmawiającej uwzględnienia wniosku oskarżyciela publicznego, a w konsekwencji odmową zezwolenia na pociągnięcie sędziego I. T. do odpowiedzialności karnej (...) Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2020 r. sygn. I DO 8/20 została zaskarżona zażaleniem prokuratora Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, które to zostało rozpoznane przez Sąd Najwyższy w postępowaniu sygn. II DO 74/20 na posiedzeniu w dniu 18 listopada 2020 r. Sąd Najwyższy wówczas wydał uchwałę, w której: zmienił zaskarżoną uchwałę (sygn. I DO 8/20 z 9 czerwca 2020 r.) (...) W mojej ocenie powyższa okoliczność winna zostać zakwalifikowana jako przyczyna wyłączająca sędziego z mocy prawa od udziału w sprawie określona w 40 § 1 pkt 7 k. p. k. (...) Niezależnie od powyższego z uwagi na fakt, iż wydając i uzasadniając uchwałę, w jednoosobowym składzie Sądu Najwyższego w dniu 9 czerwca 2020 r., w sprawie sygn. I DO 8/20 wypowiedziałem się co do kwestii objętej wnioskiem o uchylenie immunitetu sędziemu I. T., którego dalszym następstwem było skierowanie przez prokuratora wniosku z 15 marca 2021 r. sygn. akt PK XIV Ds [...] o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie ww. sędziego, celem ogłoszenia mu postanowienia o przedstawieniu zarzutu o przestępstwo z art. 241 § 1 k.k. i przesłuchania w charakterze podejrzanego, orzekanie przeze mnie w sprawie II DIZ 49/21, w mojej ocenie, mogłoby spowodować u bezstronnego obserwatora uzasadnione

wątpliwości, co do bezstronności sądu (...) W przypadku, gdyby Pan Prezes nie podzielił mojego poglądu, iż opisaną powyżej sytuację należy zakwalifikować jako okoliczność wyłączającą sędziego z mocy prawa, na podstawie art. 40 § 1 pkt 6 k.p.k., proszę niniejsze pismo potraktować jako wniosek o wyłączenie sędziego w rozumieniu art. 42 § 1 k.p.k.” (k. 523 – 523 v).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Żądanie sędziego jest zasadne, Sąd podzielił pogląd wyrażony w złożonym przez sędziego żądaniu i uwzględnił je.

Instytucja wyłączenia sędziego z powodu uzasadnionych wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie jest uregulowana w przepisie art. 41 § 1 k.p.k.

Rozważenie okoliczności przywołanych przez sędziego Sądu Najwyższego Jacka Wygodę w złożonym oświadczeniu zawierającym żądanie wyłączenia od rozpoznania sprawy sygn. II DIZ 49/21 doprowadziło do uznania ich co do zasady za słuszne, tym samym Sąd Najwyższy postanowił je uwzględnić i wyłączyć wymienionego sędziego od orzekania w tej sprawie.

„Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość, co do jego bezstronności w danej sprawie. Pojęcie bezstronności, o której mowa w art. 41 k.p.k., obejmuje zarówno subiektywne poczucie sędziego, jak też odbiór zewnętrzny, oparty na zobiektywizowanych przesłankach, wyrażany przez odwołanie się do oceny przeciętnego, rozsądnie rozumującego obserwatora procesu. Przesłanka wyłączenia sędziego na podstawie powyższego przepisu występuje więc wówczas, gdy przeciętny odbiorca nie może być przekonany o tym, że charakter zaistniałych w sprawie okoliczności nie będzie rzutował w żadnym stopniu na bezstronne osądzenie sprawy” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14.12.2021 r., I DSK 17/21, LEX nr 3324514).

Próbie zdefiniowania pojęcia bezstronności podjął Trybunał Konstytucyjny, stwierdzając w wyroku z dnia 27 stycznia 1999 r., że „stronniczość to stan psychiczny sędziego, mogący się uzewnętrzniać w mniejszym lub większym stopniu. Stąd też zagrożenia bezstronności dają się zobiektywizować tylko w ograniczonym zakresie. Przyczyny stronniczości są bowiem zróżnicowane,

a przez to niedające się do końca zdefiniować, tak dalece, jak zawsze natura każdego człowieka czyni go w różnych sytuacjach – w sposób mniej lub bardziej uświadomiony – stronnictwem. Chodzi jednak o to, czy występują sytuacje faktyczne, z którymi w stopniu wysoce uprawdopodobnionym łączyć można zagrożenie bezstronności sędziego (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27.01.1999 r., sygn. K 1/98, OTK 1999, Nr 1, poz. 3). „Wątpliwość co do bezstronności sędziego musi mieć charakter obiektywny, uzasadniony okolicznościami konkretnego stanu faktycznego. Musi zatem zachodzić zewnętrzne, uzasadnione przekonanie, że bezstronność sędziego w danej sprawie jest wątpliwa czy zagrożona” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2021 r., I DO 61/20, LEX nr 3169319).

Oświadczenie sędziego o istnieniu okoliczności mogących realnie wpłynąć na jego bezstronność oraz uzasadniających obawę co do możliwości obiektywnego orzekania w konkretnej sprawie implikuje konieczność nie tylko starannego rozważenia przedstawionych przesłanek, ale w wypadku ich potwierdzenia prowadzić musi do uwzględnienia żądania o wyłączenie.

W ocenie Sądu Najwyższego powołane przez sędziego Sądu Najwyższego Jacka Wygodę okoliczności dotyczące orzekania w postępowaniu o sygn. akt I DO 8/20, w którym to w dniu 9 czerwca 2020 r. Sąd Najwyższy, w składzie jednoosobowym SSN Jacek Wygoda – wydał uchwałę odmawiającą zezwolenia na pociągnięcie sędziego I. T. do odpowiedzialności karnej mogłyby wywoływać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w sprawie do której rozpoznania został wyznaczony w miejsce sędziego Sądu Najwyższego Jana Majchrowskiego. Niewątpliwie sędzia Sądu Najwyższego Jacek Wygoda ujawnił swój podład co do braku przesłanek przemawiających za zezwoleniem na pociągnięcie sędziego I. T. do odpowiedzialności karnej.

Powyższe stanowi spełnienie przesłanki z art. 41 § 1 k.p.k., implikując konieczność wyłączenia sędziego.

Z tych też względów Sąd orzekł jak w sentencji.

a.s.